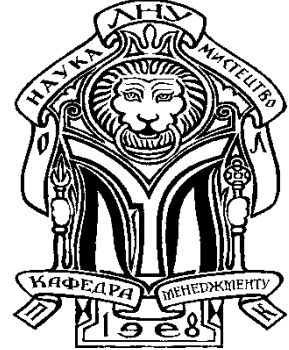

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**Економічний
факультет**

**Кафедра
менеджменту**

**Навчально-методичні поради
щодо організації проходження
виробничої (переддипломної) практики
та оформлення і захисту звіту про практику**

для студентів денної та заочної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
спеціалізації (освітньої програми)
«Менеджмент організацій і адміністрування»

Львів - 2022

До друку рекомендувала кафедра менеджменту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 29 серпня 2022 року).

Автори-укладачі:

ГРИЩУК Анна Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту;

ШПАРИК Ярема Ярославович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту;

КУЗИК Олег Богданович, асистентдоцент кафедри менеджменту.

Навчально-методичні поради щодо організації проходження виробничої (переддипломної) практики та оформлення і захисту звіту про практику: для студентів денної і заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації (освітньої програми) «Менеджмент організацій і адміністрування» / автори-укладачі А.М. Грищук, Я.Я. Шпарик, О.Б. Кузик. Львів: Малий видавничий центр економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 29 с.

До навчально-методичних порад включено загальні положення щодо практики, її мета та основні завдання, організація її проведення, програму практики, структуру та вимоги до оформлення і захисту звіту по практиці.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	4
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	6
4. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ.....	9
5. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ	10
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ.....	16
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	18
8. ДОДАТКИ	
Додаток А. Форма угоди на проведення практики.....	19
Додаток Б. Форма скерування на практику.....	21
Додаток В. Форма щоденника практики.....	22
Додаток Д. Форма титульного аркуша звіту про практику.....	28
Додаток Е. Зміст Інструкції з охорони праці.....	29

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича (переддипломна) практика (далі - практика) для студентів денної та заочної форми навчання триває 2 тижні, що складає 3 кредити ЄКТС (90 годин) і відповідає вимогам графіку навчального процесу та навчальному плану підготовки фахівців зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Виконується студентами у 7 семестрі.

Підготовка висококваліфікованих фахівців передбачає доповнення набутих ними теоретичних знань системою практичної підготовки. Об'єктами практики можуть бути підприємства різних форм власності, видів господарської діяльності, організаційно-правової форми, які є юридичними особами і функціонують на ринку не менше двох років та здійснюють виробничу, торговельну, виробничо-торговельну, посередницьку, оптово-збутову та інші види діяльності (у тому числі здійснюють державне чи регіональне управління). Крім того, штат підприємства має бути укомплектований висококваліфікованими фахівцями (не менше 10 осіб), здатними створити відповідні умови здобувачам вищої освіти у здобутті професійних практичних навичок. Не можуть бути базою практики фізичні особи-підприємці.

Робоча програма практики складена на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідає стандарту вищої освіти спеціальності «Менеджмент».

2. МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою проходження практики є отримання практичних навичок у сфері менеджменту і можливостей практичного застосування знань, отриманих протягом навчання за спеціальністю.

Практика є логічним завершенням усіх видів практик на бакалавраті. Це підсумковий етап підготовки здобувача вищої освіти до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра та подальшої самостійної діяльності з фаху.

При проходженні практики студенти зобов'язані виконати такі завдання:

- дослідити основні правові атрибути діяльності підприємства – бази практики (дата створення, форма власності, організаційно-правова форма господарювання, права та обов'язки підприємства, основна сфера діяльності, дотримання вимог щодо державної реєстрації, ліцензування господарської діяльності підприємства тощо);

- охарактеризувати господарську діяльність (місія підприємства, вказати види економічної діяльності відповідно до КВЕД, його основна та допоміжна спеціалізація, основні бізнес-процеси);

- дослідити характер управління підприємством з боку власника/власників (права власників, органи управління та контролю: вищий орган управління підприємством, орган нагляду та контролю за діяльністю підприємства, періодичність їхніх зборів, характер питань, що розглядаються тощо);
- охарактеризувати законодавчі, нормативні та ін. документи, на підставі яких здійснюється діяльність підприємства;
- дослідити організаційну структуру та структуру управління на підприємстві, здійснити оцінку їх відповідності як внутрішньому, так і зовнішньому середовищу;
- приймати особисту участь у практичному виконанні певних завдань чи заходів (за наявності такої можливості), пов'язаних із здійсненням управлінських функцій у різних сферах – маркетинг, виробництво, фінанси, комунікації, персонал, інвестиції тощо;
- зібрати, обробити, проаналізувати необхідні матеріали для написання звіту, у тому числі, які знадобляться для проведення дослідження за темою кваліфікаційної роботи бакалавра;
- виявити та дослідити основні проблеми у господарській діяльності бази практики;
- накреслити шляхи покращення господарської діяльності та обґрунтувати власні рекомендації щодо внесення певних змін в управлінські, маркетингові, виробничі, фінансові чи інші процеси, із урахуванням обраної теми бакалаврської роботи та специфіки й умов бази практики;
- підготувати обґрунтовані власні висновки, рекомендації та пропозиції з використанням аналітичних результатів.

Проходження практики забезпечує формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» наступних:

загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових) компетентностей:

- здатність визначати та описувати характеристики організації;
- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- здатність визначати перспективи розвитку організації;

- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності;
- розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- здатність організовувати та проводити ділові зустрічі і бізнес-переговори, укладати господарські договори, підтримувати ділові контакти в рамках діяльності організації;
- здатність і готовність розробляти заходи щодо забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання відповідно до світових та вітчизняних стандартів управління, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- розуміти організацію та принципи адміністрування в державних, муніципальних органах та в діяльності інших суб'єктів господарювання;
- здатність застосовувати інструментарій інноваційного, маркетингового, логістичного, екологічного, цифрового та ризик-менеджменту в діяльності організацій в умовах динамічного середовища;
- здатність управляти зовнішньоекономічною діяльністю організації, її підрозділами, планувати та організовувати діяльність у міжнародному бізнес-середовищі відповідно до європейських та світових стандартів.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Студенту призначається керівники практики від університету і від підприємства, установи чи організації, де проходиться практика.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник виробничої практики від університету. Навчально-методичне керівництво й виконання програми забезпечує кафедра менеджменту.

Розподіл студентів на практику проводиться кафедрою з урахуванням замовлень на підготовку спеціалістів, їхнього майбутнього місця роботи після закінчення навчання й відповідно до теми магістерської роботи. Студенти можуть самостійно, з дозволу кафедри, підбирати для себе місця проходження практики і пропонувати їх. Закріплення студентів за базами практики та призначення керівників від кафедри менеджменту оформляється наказом ректора університету.

До обов'язків керівника практики від кафедри входить:

- контроль перед початком практики підготовленості баз практики та проведення відповідних заходів до прибуття студентів - практикантів;
- забезпечення проведення організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; видача студентам необхідних документів (направлення, програми, щоденника, індивідуального завдання);
- видача конкретних завдань по курсовому або дипломному проектуванню; роз'яснення програми практики та графіків її проходження; повідомлення студентів про порядок захисту звітів про практику, який затверджується кафедрою;
- забезпечення високої якості проходження студентами практики, перевірка її суворої відповідності навчальним планам і програмам;
- контроль виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку на базі практики;
- методичне керівництво роботою студентів по написанню звітів про проходження практики, аналізу зібраних матеріалів;
- перевірка звітів і щоденників студентів по завершенні практики, написання відгуку про їх роботу,
- участь у роботі комісії із захисту звітів про практику.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми Практики забезпечується викладачами кафедри менеджменту, які закріплюються за видами практики.

Керівник практики від підприємства:

- готує проект наказу щодо зарахування студентів на практику;
- організовує робочі місця студентам-практикантам та знайомить студентів з організацією роботи;
- проводить інструктаж по техніці безпеки;
- проводить екскурсії на підприємстві;
- контролює дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки; складає графік проходження студентами практики;

Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- влаштувати студентів на робочі місця, забезпечити проведення інструктажу з техніки безпеки і охорони праці;
- провести бесіду про зміст та особливості діяльності менеджера на підприємстві або його підрозділі;
- всебічно сприяти дотриманню студентами графіку та виконанню програми практики, консультувати студентів, залучати їх до виконання виробничих завдань;
- вживати необхідні виховні та адміністративні заходи щодо студентів, які порушують правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, та повідомляти про це керівника від ЗВО, деканат економічного факультету;

- ознайомитися зі звітами студентів. Надати відгук у щоденнику про результати проходження практики і виставити попередню оцінку.

Під час проходження практики *студенти зобов'язані*:

- взяти участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, індивідуальне завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- погодити з керівником практики від підприємства графік виконання програми та суворо його дотримуватися; погодити з керівництвом підприємства (організації) місце практики, посади, які буде займати студент, під час її проходження;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки;
- регулярно спілкуватись з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- в повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і завдання керівника практики від кафедри;
- вести щоденник встановленої форми, в якому записувати усю виконану роботу;
- не пізніше як за день до закінчення строку практики, одержати відгук - оцінку керівника практики від підприємства (організації);
- написати, оформити та захистити звіт з практики.

Після завершення проходження практики керівники надають відгук про студента, у якому зазначають, які роботи здійснював студент на підприємстві та на яку оцінку заслуговує після належного захисту звіту про проходження практики. Після завершення практики студент подає звіт керівнику практики від університету, після захисту якого відбувається оцінювання його результатів.

При проходженні практики студент веде щоденник, в якому коротко відображає основні результати виконаної роботи. Всі роботи, що зафіксовані в щоденнику, повинні бути затверджені керівником практики від підприємства. Керівництво підприємства дає в щоденнику висновок про роботу студента під час практики, де відображає: характеристику виконаної роботи, її якість, активність і дисципліну студента, участь студента в громадській роботі, а також загальну оцінку роботи студента під час практики.

За узгодженням керівників практики студенти повинні один-два рази на тиждень звітувати на кафедрі про виконану роботу.

4. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Програма Практики складається з таких 3 змістових модулів:

Модуль 1. Загальні основи діяльності підприємства - бази практики (1 кредит).

Модуль 2. Дослідницько-аналітична частина (1 кредит).

Модуль 3. Рекомендаційна частина (1 кредит).

Програма практики передбачає виконання поставлених завдань у межах таких трьох основних розділів:

Розділ 1. Представити загальні основи діяльності підприємства - бази практики

На першому етапі проходження практики студент має ознайомитись зі специфікою господарської діяльності підприємства - бази практики. Результатом такої роботи має стати віддзеркалення у звіті про проходження практики наступних питань:

- описати основні правові атрибути діяльності підприємства (дата створення, форма власності, організаційно-правова форма господарювання, права та обов'язки підприємства, основна сфера діяльності, дотримання вимог щодо державної реєстрації, ліцензування господарської діяльності підприємства тощо);
- представити загальну характеризувати його господарської діяльності (місія підприємства, вказати види економічної діяльності відповідно до КВЕД, його основна та допоміжна спеціалізація, основні бізнес-процеси);
- дослідити характер управління підприємством з боку власника/власників (права власників, органи управління та контролю: вищий орган управління підприємством, орган нагляду та контролю за діяльністю підприємства, періодичність їхніх зборів, характер питань, що розглядаються тощо);
- охарактеризувати законодавчі, нормативні та ін. документи, на підставі яких здійснюється діяльність підприємства;
- дослідити організаційну структуру та структуру управління на підприємстві, здійснити оцінку їх відповідності як внутрішньому, так і зовнішньому середовищу.

Розділ 2. Провести аналіз основних сфер (підсистем) управління діяльністю підприємства

На другому етапі студенти досліджують три з нижче наведених сфер (підсистем) управління діяльністю підприємства (обирають їх самостійно), аналізуючи їх проблемні аспекти та оцінюючи ефективність їх функціонування, і більш детально зупиняються на тій, яку обрано ними для дослідження у своїй кваліфікаційній роботі бакалавра.

- загальне управління;
- управління виробничою діяльністю;
- управління фінансовою діяльністю;

- управління логістичною діяльністю;
- управління маркетинговою діяльністю;
- управління ресурсним забезпеченням;
- управління матеріально-технічним забезпеченням;
- управління витратами;
- управління операційною діяльністю;
- управління інвестиційною діяльністю;
- управління інноваційною діяльністю;
- управління торговельною діяльністю;
- управління культурою підприємства;
- управління соціально-психологічним кліматом;
- управління інформаційно-комунікаційними технологіями;
- управління персоналом;
- управління розвитком (змiнами) на підприємстві;
- управління конкурентоспроможністю підприємства;
- управління конкурентоспроможністю продукції (робіт, послуг);
- управління ЗЕД;
- тощо.

Розділ 3. Індивідуальне завдання. Розробка пропозицій щодо удосконалення управління діяльністю підприємства у розрізі досліджуваних сфер.

На основі проведеного у другому розділі аналізу вибраних трьох сфер (підсистем) управління діяльністю підприємства, студент повинен розробити:

1. Конкретні та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення функціонування цих сфер (підсистем) підприємства відповідно до виявлених у них проблемах, або запропонувати впровадження принципових змін чи інновацій у них.

2. Запропонувати власний проєкт з удосконалення та вирішення проблемних аспектів у певній управлінській сфері діяльності підприємства, яка стосується тематики бакалаврської роботи студента. Зокрема, необхідно представити опис та економічне обґрунтування проєкту, пропозиції та рекомендації з його реалізації.

Розробка пропозицій має ґрунтуватися на виявлених недоліках в управлінні роботою підприємства, наявних резервах її удосконалення, вивченні вітчизняного й закордонного досвіду кращих підприємств аналогічного чи споріднених профілів діяльності.

5. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

Підчас проходження практики студент формує звіт про проходження за такою структурою:

Титульний аркуш (додаток Д).

ЗМІСТ. Тут зазначаються назви основних структурних частин звіту з вказанням сторінок, на яких вони починаються.

ВСТУП. Тут розкривається актуальність проблематики роботи студента під час практики, її практична значущість, особливості постановки та вирішення питань стосовно конкретних умов дослідження, формулюється мета і завдання переддипломної практики.

РОЗДІЛ 1. Загальні основи діяльності підприємства - бази практики.

РОЗДІЛ 2. Аналіз основних (трьох) сфер (підсистем) управління діяльністю підприємства.

РОЗДІЛ 3. Індивідуальне завдання. Розробка пропозицій щодо удосконалення управління діяльністю підприємства у розрізі досліджуваних сфер.

ВИСНОВКИ. У них узагальнюються результати аналізу та проведеного дослідження на підприємстві – базі практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Вимоги до оформлення звіту про практику

5.1. Загальні вимоги

Звіт про проходження практики має бути виконаним і оформленим з додержанням усіх технічних вимог до таких робіт. Текст роботи має бути написаний чітким розбірливим почерком (без виправлень) або надрукований через півтора міжрядкового інтервалу до тридцяти рядків на сторінці на одному боці аркуша білого паперу формату А4 шрифтом Times New Roman, розміром кегля 14 пт. Можна також подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим — 25 мм, правим — 15 мм, верхнім — 20 мм, нижнім — 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути в межах 15 – 20 мм. Основний текст звіту про практику (тобто не враховуючи титульного аркуша, змісту, списку використаних джерел та додатків) повинен становити 35-40 сторінок.

Звіт починається з *титульного аркуша*, який виконується за формою, представленою у додатку Д.

За титульним аркушем розміщують послідовно: *зміст роботи, вступ, перший, другий, третій розділ, висновки, список, додатки*. У змісті зазначають початкові сторінки кожного розділу і параграфа. Назви розділів і параграфів у змісті й тексті мають бути однаковими. Нумерація звіту починається із титульної сторінки, проте номери сторінок проставляються, починаючи із сторінки змісту (це сторінка 2) і аж до висновків. На титульній сторінці номерів сторінок не проставляють.

Кожна структурна частина звіту (вступ, кожен розділ, висновки, список використаних джерел, додатки, якщо є) починаються з нової сторінки.

Текстова частина звіту, рисунки, таблиці мають бути написані чорнилом (пастою) одного кольору (чорного, синього, фіолетового) або надруковані на однотипній друкарці.

Розділи, підрозділи (параграфи), пункти й підпункти слід нумерувати арабськими цифрами та друкувати з абзацним відступом.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах усього тексту за винятком додатків (1, 2, 3 і т. ін.).

Номер підрозділу (параграфа) або пункту включає номер розділу і порядковий номер підрозділу (параграфа) або пункту, відокремлені крапкою (1.1, 1.2 і т. п.).

Номер підпункту включає номери розділу, підрозділу (параграфа), пункту і порядковий номер підпункту, відокремлені крапкою (1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3 і т. д.).

Після номеру розділу, підрозділу (параграфа), пункту і підпункту в тексті роботи крапку не ставлять.

Якщо текст поділяють тільки на пункти, їх слід нумерувати (за винятком додатків) порядковими номерами в межах усього тексту.

5.2. Заголовки

Розділи, підрозділи (параграфи) повинні мати заголовки, що чітко й коротко відображають їхній зміст.

Заголовки розділів, підрозділів (параграфів) і пунктів слід друкувати з абзацним відступом з великої літери без крапки в кінці та без підкреслень.

Заголовки необхідно формувати лаконічно, бажано одним реченням. При використанні набірних друкарських форм заголовки розділів і підрозділів (параграфів) слід виділяти відповідним шрифтом.

5.3. Переліки

У тексті пунктів або підпунктів можуть бути переліки. Перед кожною позицією переліку слід ставити дефіс або (за необхідності послатися в тексті на один із переліків) малу літеру, після якої ставлять дужку. Для подальшої деталізації переліку необхідно використовувати арабські цифри, після яких ставлять дужку. Використання різноманітних графічних елементів при переліках не повинно збільшувати міжрядковий інтервал.

Приклад

- а) _____
- б) _____
 - 1) _____
 - 2) _____
- в) _____

5.4. Таблиці

Таблиці застосовують для уточнення та зручності порівнювання показників. Назва таблиці (за наявності такої) має точно і стисло відобразити її зміст. Назву слід розміщувати над таблицею.

Допускається розміщення таблиці як у книжковому, так і в альбомному форматі аркуша.

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за формат сторінки то таблицю ділять на частини, які розміщують одна під одною або поряд, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її заголовок й боковик.

У разі поділу таблиці на частини допускається її заголовок або боковик замінювати відповідно номерами стовпців і рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами стовпці і (або) рядки першої частини таблиці.

Слово “Таблиця” зазначають один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами вгорі зліва друкують слова “Продовження таблиці” (якщо таблиця має ще не одну сторінку) або “Закінчення таблиці” із зазначенням номера (позначення) таблиці.

Якщо в кінці сторінки таблиця переривається і її продовження буде на наступній сторінці, то в першій частині таблиці нижню горизонтальну лінію, що обмежує таблицю, не креслять.

5.5. Графічний матеріал

Графічний матеріал — рисунки (схеми, діаграми і т. ін.) розміщують у звіті для встановлення властивостей або характеристик об’єкта, а також для кращого розуміння тексту роботи. На графічний матеріал мають бути посилання в тексті звіту.

Графічний матеріал треба розмістити безпосередньо після тексту, в якому про нього згадується вперше, або на наступній сторінці, а за необхідності — у додатку.

За наявності у звіті таблиць, що доповнюють графічний матеріал, таблиці слід розміщувати після графічного матеріалу. Графічний матеріал може мати тематичну назву, яку розміщують під ним.

За необхідності під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані. Слово “рисунок” і назву подають після пояснювальних даних.

Графічний матеріал (за винятком графічного матеріалу додатків) слід нумерувати арабськими цифрами наскрізно. Якщо рисунок один, його позначають “Рис. 1”

Дозволяється нумерація графічного матеріалу в межах розділу. Номер рисунка складається в цьому разі з номерів розділу та порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою.

Графічний матеріал кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка (Рис. В.3). Рисунок (діаграму, схему і т. ін.), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані — на кожній сторінці і під ними друкують “Рис. ..., аркуш...”, якщо є декілька рисунків, і “Рис. 1, аркуш...”, якщо є один рисунок.

5.6. Додатки

Матеріал, що доповнює положення стандарту, допускається розміщувати у додатках. Додатками можуть бути: копії установчих документів, копії фінансової звітності та внутрішньої документації об'єкта дослідження, графічний матеріал, таблиці великого формату, розрахунки і т. ін. Додатки можуть бути обов'язковими та інформаційними: Інформаційні додатки можуть бути рекомендованого або довідкового характеру.

Додатки нумерують арабськими цифрами або позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Після слова “Додаток” друкують літеру чи порядковий номер, що позначає його послідовність. Допускається (за погодженням із науковим керівником) позначення додатків літерами латинської абетки за винятком літер І та О. У разі повного використання літер української та латинської абеток допускається позначення додатків арабськими цифрами. Якщо у стандарті один додаток, то він позначається “Додаток А” або “Додаток 1”.

Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням угорі з правого боку сторінки слова “Додаток” і його позначенням, а під ним у дужках для обов'язкового додатка друкують слово “обов'язковий”, а для інформаційного — “рекомендований” чи “довідковий”. Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи, підрозділи (параграфи), пункти, підпункти.

5.7. Палітурка

Звіт по практиці повинен мати палітурку. Допускається опалітурювання в м'які оправи (з'єднання спіраллю, термопалітурки), або оправлення в папки (папка-швидкозшивач, папка з планкою тощо).

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики. Письмовий звіт разом зі щоденником, який завіряється керівником практики від підприємства, подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Звіт з практики повинен відповідати вимогам щодо оформлення, змісту всіх розділів програми, індивідуального завдання по практиці.

Звіт з практики захищається студентом з диференційованою оцінкою перед комісією, призначеною завідувачем кафедри менеджменту. Комісія приймає залік з практики згідно термінів, встановлених наказом Ректора. Оцінка студента за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Шкала оцінювання

Підсумкову оцінку звіту (диференційовану за національною стобальною і чотирибальною шкалою та міжнародною шкалою) визначає керівник практики від університету.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну шкалу та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання Університету, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою	
		Екзамен, диференційований залік	
A	90 – 100	Відмінно	5
B	81-89	Добре	4
C	71-80		
D	61-70	Задовільно	3
E	51-60		
FX/F	0-50	Незадовільно	2

Студенти, що отримали сумарний бал, нижчий за 51 за національною шкалою, отримують оцінку FX/ F за шкалою ECTS та скеровуються на повторний захист практики, чи повторне проходження практики.

Розподіл балів відбувається наступним чином:

- до 30 балів студент отримує у процесі проходження практики на підприємстві. Кількість виставлених студенту балів керівник практики від підприємства зазначає у відгуку у щоденнику практики;

- до 50 балів студент отримує перед захистом від наукового керівника від університету при попередньому оцінюванні звіту. Оцінюється повнота виконання поставлених перед студентом завдань;

- до 20 балів виставляється у процесі захисту. До уваги беруться змістовні та якісні аспекти проведеної роботи:

Змістовні аспекти роботи:

- загальне розуміння діяльності підприємства;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;

- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту роботи:

- уміння лаконічно, послідовно й чітко викласти суть і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

Критерії оцінювання

Відмінно (90-100 балів, А). Звіт є бездоганим: містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, рецензія позитивна, відповіді на запитання правильні і лаконічні.

Добре (81-89 балів, В; 71-80 балів, С). Студент добре ознайомлений із діяльністю об'єкта практики, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: недостатньо використані інформаційні матеріали об'єкта практики, мають місце окремі зауваження у відзиві керівника практики від підприємства, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно (61-70 балів, D; 51-60 E). Практичні аспекти діяльності підприємства в основному розкриті, але мають місце недоліки змістовного характеру: н є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в звіті, обґрунтовані непереконливо, відзиви містять суттєві зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення звіту.

Незадовільно (менше 50 балів, F; FX). Майже відсутня характеристика діяльності підприємства. При аналізі діяльності підприємства використані лише установчі документи. Не подано характеристику системи менеджменту. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Відповіді на запитання неточні або неповні. Відзиви на проходження практики студента є негативними.

Звіт до захисту не допускається. Поданий науковому керівникові на перевірку або на будь-який наступний етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом. Відсутні відзив від керівника практики від підприємства та/або мокрі печатки на щоденнику практики. Звіт виконаний несамоостійно. Структура не відповідає вимогам. Відсутнє економічне обґрунтування запропонованих заходів. Робота не оправлена, недбало оформлена, написана нерозбірливим почерком, не відповідає програмі практики.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». URL: http://knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF
2. Робоча програма виробничої (переддипломної) практики для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» (Схвалена на засіданні кафедри менеджменту ЛНУ ім. І. Франка, протокол від “29” серпня 2022 року № 2).
3. Наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року N93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>.
4. Положення про проведення практик студентів Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/reg-practice.pdf>

Форма угоди на проведення практики

Форма № Н-7.01

УГОДА № _____

на проведення практики студентів

Львівського національного університету імен Івана Франка

місто _____ “ _____ ” _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Львівський національний університет імені Івана Франка (далі – Університет) в особі ректора Мельника Володимира Петровича, який діє на підставі Статуту Університету, і з другої сторони _____

_____ (назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики) в особі _____,

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва спеціальності (освітньої програми)	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Терміни практики	
					початок	закінчення

1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від Університету можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.7. Після закінчення практики дати характеристику кожного студента-практиканта, в якій відобразити якість проходження практики.

1.8. Додаткові умови: _____

2. Університет зобов'язується

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких скеровують на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики та Університету.

4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Львівський національний університет
імені Івана Франка
вул. Університетська, 1
м. Львів, 79000

Назва _____
Керівник _____
Адреса _____
ЄДРПОУ _____

Код ЄДРПОУ 02070987
Державна Казначейська служба
України
у м. Києві
Р/р: UA
468201720343101002200001061

Контактна особа
П І П _____
тел. _____
e-mail _____

Підписи та печатки:

Університет:

База практики:

М.П. « _____ » _____ 202__ року

М.П. « _____ » _____ 202__ року

Форма скерування на практику

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н-7.02

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**КЕРІВНИКОВІ**

СКЕРУВАННЯ НА ПРАКТИКУ
(є підставою для зарахування на практику)

Згідно з угодою від «_____» _____ 20__ року № _____,
яку укладено з _____

(повне найменування підприємства, організації, установи)

скеровуємо на практику студентів _____ курсу, які навчаються за напрямом підготовки
(спеціальністю) _____

Назва практики _____

Термін практики з «_____» _____ 20__ року по «_____»
_____ 20__ року.

Керівник практики від кафедри (циклової комісії) _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРИЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ СТУДЕНТІВ

Завідувач
навчальних, виробничих та
педагогічних практик Університету

Віра ЦІКАЛЮ

Форма щоденника практики

Форма № Н-7.03

Львівський національний університет імені Івана Франка**ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ**

(вид і назва практики)студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (коледж) _____

Кафедра (циклова комісія) _____

освітній ступінь /
освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки / спеціальність _____

_____ курс, група _____

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

вибув з Університету

Декан факультету « _____ » _____ 20____
року

Печатка
факультету

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу

Печатка підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20____
року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20____
року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	

Керівники практики:
 від Університету _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
 від підприємства, організації, установи _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

**Висновок керівника практики від Університету
про проходження практики**

Дата складання заліку « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
кількість балів _____
за шкалою ECTS _____

Керівник практики
від Університету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Форма титульного аркуша звіту про практику

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет

Кафедра менеджменту

ЗВІТ

про проходження виробничої (переддипломної) практики
на базі _____
(повна назва бази практики)

Студент групи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Вид оцінювання	К-сть балів
Оцінка керівника від підприємства	
Оцінка керівника від університету	
Оцінка захисту звіту комісією	
Всього балів за 100-бальною шкалою	
Оцінка за національною шкалою	
Оцінка за шкалою ECTS	

Керівник практики від бази практики

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник практики від університету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зміст Інструкції з охорони праці

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Інструкція з охорони праці

для здобувачів вищої освіти під час проходження
виробничої, навчальної, педагогічної, науково-дослідної, переддипломної практик

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Ця інструкція визначає вимоги з охорони праці для здобувачів вищої освіти, які проходять усі види практик.
- 1.2. Практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною частиною освітнього процесу і проводиться на базах практики, які відповідають вимогам поглиблення та закріплення теоретичних знань з певної освітньої програми.
- 1.3. Здобувачі вищої освіти проходять практику на базах практики, з якими Університет уклав відповідні договори. Відповідальність за організацію, проведення та контролювання практики покладена на керівників практики від Університету.
- 1.4. Перед проходженням практики керівники практики від Університету проводять із здобувачами вищої освіти інструктажі з охорони праці з відповідним документальним підтвердженням, надають консультації щодо оформлення усіх документів та контактні дані керівника практики.

2. ВИМОГИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ

- 2.1. Здобувачі вищої освіти повинні своєчасно прибути на базу практики і отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж з охорони праці на робочому місці з обов'язковим документальним підтвердженням.
- 2.2. Перед початком роботи здобувачі вищої освіти повинні оглянути своє робоче місце, перевірити його оснащення на відсутність пошкоджень та звернути увагу на наявність небезпечних та шкідливих чинників. Використання пошкодженого обладнання та його самостійний ремонт заборонені.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ

- 3.1. Під час проходження практики здобувачі вищої освіти повинні виконувати тільки ті завдання, що передбачені програмою практики. Залучати здобувачів вищої освіти до виконання інших робіт заборонено.
- 3.2. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися вимог правил внутрішнього трудового розпорядку, які встановлені на базі практики. Заборонено залишати робоче місце без дозволу безпосереднього керівника практики.
- 3.3. У разі виявлення несправності обладнання припинити роботу та повідомити безпосереднього керівника практики.

4. ВИМОГИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ

- 4.1. Після закінчення виконання завдань практики прибрати місце праці та передати його безпосередньому керівнику практики.
- 4.2. Після закінчення терміну практики прозвітувати про виконання завдань практики.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. У разі виникнення пожежі (горіння) негайно повідомити безпосереднього керівника практики та під його керівництвом вжити можливих заходів для гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння за умови відсутності небезпеки для життя.
- 5.2. За умови погіршення стану особистого здоров'я припинити виконання завдань та повідомити безпосереднього керівника практики.

З інструкцією ознайомлений

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

_____ (шифр акаде